Lietas Nr. 11095140515

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**

2016. gada 6. decembrī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese L. Leja,
piedaloties prokurorei I. Rudzītei,
aizstāvei zvērinātai advokātei V. Oļhovai,
izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā **/pers. A/**, personas kods /personas kods/, apsūdzēts Krimināllikuma 125. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Tiesa

k o n s t a t ē j a :

**/pers. A/ nodarīja tīšus miesas bojājumus, kas bīstami dzīvībai (smagus miesas bojājumus)** šādos apstākļos:

2015. gada 17. jūnijā ap plkst. 18.25 pie Torņakalna ielas un Biešu ielas krustojuma, pretī mājai /adrese/, Rīgā, /pers. B/ izcēlās konflikts ar /pers. A/ un /pers. C/. /pers. A/ konflikta laikā, personisku motīvu un dusmu vadīts, ar nodomu nodarīt miesas bojājumus, tīši vienu reizi ar dūri iesita /pers. B/ pa seju un no notikumu vietas aizgāja.

/pers. A/ tīšo darbību rezultātā /pers. B/ nodarīti šādi miesas bojājumi: kreisās acs apvidus sasitums ar zemādas asinsizplūdumu kreisās acs plakstiņos, kreisās acs dobuma iekšējās sānu sienas (kreisās puses sietiņkaula šūnu) šķembainu lūzumu, ar gaisa ieplūšanu acs apvidus zemādā un taukaudos ārpus acs dobuma konusa gar acs dobuma augšējo sieniņu, acs taukaudu iespiešanos sietiņkaula šūnās un kreisās puses vidējā acs taisnā muskuļa bojājumu, asinsizplūdumu sietiņkaula šūnās un kreisā augšžokļa dobumā, kas pēc sava rakstura kopā pieskaitāmi pie smagiem miesas bojājumiem, kas bīstami cietušā dzīvībai.

Tādējādi ar savām prettiesiskajām darbībām /pers. A/ /pers. B/ nodarīja tīšus miesas bojājumus, kas bīstami viņas dzīvībai (smagus miesas bojājumus).

Ar šādām prettiesiskajām darbībām apsūdzētais /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 125. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. A/ savu vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 125. panta pirmās daļas atzina pilnībā, izdarīto nožēloja. Lūdza lietā neveikt pierādījumu pārbaudi, norādot, ka viņam pilnībā saprotama pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālā būtība un sekas.

Prokurore, cietusī un aizstāve uzturēja apsūdzētā lūgumu neizdarīt lietā pierādījumu pārbaudi.

Tiesa, izskaidrojot procesā iesaistītajām personām pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. pantu, nolēma neveikt lietā pierādījuma pārbaudi, jo apsūdzētais atzīst savu vainu visā viņam izvirzītajā apsūdzībā par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu pēc Krimināllikuma 125. panta pirmās daļas un piekrīt pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai, kā arī tiesai pēc krimināllietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. A/ darbības ir kvalificētas pareizi, un viņa vaina ir pierādīta pilnībā, līdz ar to apsūdzētais /pers. A/ ir atzīstams par vainīgu un sodāms par Krimināllikuma 125. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527. panta trešās daļas nosacījumiem pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta otrās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam /pers. A/ soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7. panta trešo daļu apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 125. panta pirmās daļas klasificējams kā tīšs smags noziegums.

Tiesas sēdē, pārbaudot apsūdzētā /pers. A/ personību raksturojošos datus, noskaidrots: dzimis /datums/, Rīgā, Latvijas Republikas nepilsonis, neprecējies, ar astoņu klašu izglītību, bez pastāvīgas darba vietas, otrās grupas invalīds, deklarētā dzīvesvietas adrese /adrese A/, bet faktiskā dzīvesvietas adrese /adrese B/, sastāv psihiatra uzskaitē no 2009. gada, sodīts administratīvi, kriminālā kārtā nesodīts, bet ir piemērots medicīniska rakstura piespiedu līdzeklis, proti, 1998. gada 24. martā Rīgas apgabaltiesa piemērojusi medicīniska rakstura piespiedu līdzekli par Kriminālkodeksa 98. pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu. No 2009. gada sastāv valsts "Psihiatrijas un narkoloģijas centrs" psihiatriskās palīdzības dienesta ambulatori konsultatīvās nodaļas uzskaitē.

Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. A/, neapstrīdot savas faktiskās darbības un juridisko kvalifikāciju viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, paskaidroja, ka saprot, kāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanā tiek apsūdzēts, saprot, ka tā darīt nedrīkst un ka pret cietušo rīkojies nepareizi. No tiesas izvairījies, jo bija bail no soda. Šobrīd veselības stāvoklis labs, ieslodzījuma vietā zāles nelietoja.

Krimināllikuma 125. panta pirmās daļas sankcija paredz sodu brīvības atņemšanu uz laiku līdz septiņiem gadiem un probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

Krimināllikuma 14. panta pirmā daļa noteic, ja persona noziedzīga nodarījuma izdarīšanas laikā psihisko traucējumu vai garīgās atpalicības dēļ nav bijusi spējīga visā pilnībā saprast savu darbību vai to vadīt, tas ir, atradusies ierobežotas pieskaitāmības stāvoklī, tai atkarībā no nodarījuma konkrētajiem apstākļiem tiesa var mīkstināt piespriežamo sodu vai šo personu atbrīvot no soda. Savukārt minētā panta otrā daļa noteic, ka personai, kura atzīta par ierobežoti pieskaitāmu, tiesa piemēro šajā likumā noteiktos medicīniska rakstura piespiedu līdzekļus.

Tiesa konstatē, ka lietā pirmstiesas procesā ir pieņemts lēmums par ambulatorās tiesu psihiatriskās ekspertīzes noteikšanu /pers. A/. Ekspertīzi veikusi eksperte G. Kiparisova un 2016. gada 25. janvārī devusi ambulatorās tiesu psihiatriskās ekspertīzes atzinumu Nr. 47/2016 (lietas 78.-82. lapa). Ambulatorās tiesu psihiatriskās ekspertīzes atzinumā norādīts, ka /pers. A/ nozieguma izdarīšanas laikā neslimoja ar psihisku slimību, viņam konstatēta

vidēji smaga garīga atpalicība uz organiski izmanīta centrālās nervu sistēmas fona. Eksperte iesaka atzīt, ka noziegumu /pers. A/ izdarīja, būdams ierobežoti pieskaitāms, jo inkriminētā likumpārkāpuma izdarīšanas brīdī /pers. A/ nespēja visā pilnībā saprast savas darbības un tās vadīt. Tāpat no ekspertu atzinuma redzams, ka /pers. A/ pašlaik ar psihisku slimību neslimo. Līdz ar to eksperte norāda, ka /pers. A/ ir lietderīgi piemērot medicīniska rakstura piespiedu līdzekļus – ambulatoru ārstēšanu medicīnas iestādē.

Ņemot vērā šo eksperta atzinumu, tiesa atzīst, ka, nosakot sodu, jāņem vērā Krimināllikuma 14. pantā noteiktie kritēriji, proti, iespēja samazināt sodu vai šo personu atbrīvot no soda.

Tiesa, nosakot apsūdzētajam /pers. A/ soda veidu, izvērtējot lietas materiālos esošos personības raksturojošos datus, noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzētā sociālās īpatnības kopumā, atzīst, ka nav pamata apsūdzētā atbrīvošanai no soda un apsūdzētajam par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ir nosakāms sods – brīvības atņemšanas veidā, kā to lūdza arī prokurore tiesu debatēs.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta trešās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam /pers. A/ soda mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta pirmās daļas 7. punktu tiesa par apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošo apstākli atzīst to, ka noziedzīgs nodarījums izdarīts ierobežotas pieskaitāmības stāvoklī.

Savukārt saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu tiesa par apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli atzīst savas vainas vaļsirdīgu atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48. pantu apsūdzētā /pers. A/ atbildību pastiprinošus apstākļus tiesa nekonstatē.

Tāpat, nosakot /pers. A/ soda mēru, tiesa ņem vērā apstākli, ka apsūdzētais ir izmantojis savas Krimināllikuma 21. pantā paredzētās tiesības uz sadarbību ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto personu, kas izpaužas vienkāršāka procesa veida izvēlē, tādā veidā nodrošinot efektīvāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, taču minētais apstāklis nav atzīstams par patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 47. panta izpratnē, bet tiek ņemts vērā pie soda noteikšanas, jo atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499. pantam viens no kritērijiem, lai krimināllietu varētu izskatīt bez pierādījumu pārbaudes, ir apsūdzētā vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana.

Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētajam ir atzīti divi atbildību mīkstinoši apstākļi, atbildību pastiprinoši apstākļi nav konstatēti, kā arī ņem vērā VSIA "Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centra" 2016. gada 13. janvāra ambulatorās tiesu psihiatriskās ekspertīzes atzinumu Nr. 47/2016 par /pers. A/ veselības stāvokli, un uzskata, ka apsūdzētajam /pers. A/ par izdarīto noziegumu ir nosakāms Krimināllikuma 125. panta pirmās daļas sankcijā paredzētais brīvības atņemšanas sods, nosakot to uz 2 gadiem.

Ņemot vērā to, ka /pers. A/ ir nesodīta persona, ir otrās grupas invalīds, tiesa gūst pārliecību, ka apsūdzētais, neizciešot piespriesto sodu, neturpinās izdarīt likumpārkāpumus, un, ievērojot soda noteikšanas individualizācijas, samērīguma un pietiekamības principus, uzskata par iespējamu piemērot Krimināllikuma 55. pantu, apsūdzēto notiesājot nosacīti, nosakot viņam brīvības atņemšanas sodu nosacīti ar pārbaudes laiku atbilstoši Krimināllikuma 55. panta pirmās un trešās daļas noteikumiem, nosakot pārbaudes laiku uz 3 gadiem, ņemot vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma smagumu.

Krimināllikuma 55. panta piektā daļa noteic, ka nosacīti notiesājot, var piespriest papildsodus, izņemot probācijas uzraudzību. Līdz ar to Krimināllikuma 125. panta pirmās daļas sankcijā kā alternatīvi paredzētais papildsods – probācijas uzraudzība – /pers. A/ nav piemērojams.

Saskaņā ar Krimināllikuma 70. pantu tiesa medicīniska rakstura piespiedu līdzekļus var noteikt arī personām, kas izdarījušas noziedzīgus nodarījumus, būdamas ierobežotas pieskaitāmības stāvoklī. Ja šādu personu notiesā ar brīvības atņemšanu, ārstēšana notiek tai piemērotās brīvības atņemšanas vietās. Ja šādu personu notiesā bez brīvības atņemšanas, tiesa uzliek tai par pienākumu ārstēties psihiatriskajā medicīnas iestādē pēc dzīvesvietas.

Izvērtējot /pers. A/ noziedzīgo darbību raksturu un personību, kā arī ņemot vērā VSIA "Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centra" 2016. gada 13. janvāra ambulatorās tiesu psihiatriskās ekspertīzes atzinumu Nr. 47/2016 par /pers. A/ veselības stāvokli, tiesa atzīst, ka /pers. A/ noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā atradies ierobežotas pieskaitāmības stāvoklī un viņam ir piemērojams medicīniska rakstura piespiedu līdzeklis - ambulatora ārstēšana medicīnas iestādē, ievērojot to, ka tiesa atzinusi par iespējamu brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti.

Tiesas izmeklēšanā tiesa guva pārliecību, ka /pers. A/ ir nepieciešama medicīniska (psihiatriskā) palīdzība un tās nodrošināšanai šobrīd ir nepieciešams izmantot piespiedu līdzekli.

Tiesa uzskata, ka minētais medicīniska rakstura piespiedu līdzeklis ir samērīgs un pietiekami efektīvs tiesas izmeklēšanā konstatētajam /pers. A/ pašreizējam psihiskās veselības stāvoklim un to ietekmējošajiem apstākļiem.

Tiesas ieskatā, tieši šāds medicīniska rakstura piespiedu līdzeklis nodrošinās /pers. A/ iespēju saņemt arī nepieciešamo medicīnisko palīdzību, novērsīs kaitīgas darbības recidīvu, šādi garantējot sabiedrības drošību, un tas nav vairāk ierobežojošs, kā tas ir nepieciešams noteikto mērķu sasniegšanai.

Pastāvot minēto apstākļu kopumam, tiesa secina, ka šāda apsūdzētā cilvēktiesību ierobežošana atbilst Kriminālprocesa likuma mērķim un Kriminālprocesa likuma 12. pantā definētajam cilvēktiesību garantēšanas principam.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta piekto daļu apsūdzētā /pers. A/ soda termiņā ieskaitāms apcietinājumā pavadītais laiks no 2016. gada 11. janvāra līdz 2016. gada 13. janvārim, no 2016. gada 15. novembra līdz 2016. gada 6. decembrim.

Lemjot par apsūdzētajam piemēroto drošības līdzekli, ņemot vērā Krimināllikuma 532. panta pirmās daļas piekto punktu, kas noteic, ka pēc sprieduma pasludināšanas tiesa nekavējoties atbrīvo no apcietinājuma apsūdzēto, kuram piespriests brīvības atņemšanas sods nosacīti, apsūdzētajam ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016. gada 26. septembra lēmumu piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums, ir atceļams, atbrīvojot apsūdzēto /pers. A/ tiesas zālē.

Par cietušo kriminālprocesā, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 96. pantu, atzīta /pers. B/.

Tiesas sēdē prokurore, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 456. panta trešo daļu, uzturēja Tieslietu ministrijas Juridiskās palīdzības administrācijas Piedziņas nodaļas pieteikumu par kaitējuma kompensācijas piedziņu 1260,00 EUR apmērā no apsūdzētā /pers. A/ valsts interesēs sakarā ar cietušajai /pers. B/ izmaksāto valsts kompensāciju.

Apsūdzētais/pers. A/ Tieslietu ministrijas Juridiskās palīdzības administrācijas Piedziņas nodaļas pieteikumu atzina par pamatotu.

No lietas materiāliem redzams, ka ar Tieslietu ministrijas Juridiskās palīdzības administrācijas 2016. gada 20. janvāra lēmumu Nr. 6-2.16/65 kriminālprocesa Nr. 11095140515 ietvaros /pers. B/ izmaksāta valsts kompensācija 1260,00 EUR apmērā. Savukārt 2016. gada 7. martā Tieslietu ministrijas Juridiskās palīdzības administrācijas Piedziņas nodaļa, pamatojieties uz likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem" 19. pantu, 21. panta pirmo daļu un Kriminālprocesa likuma 528. panta pirmās daļas 9. punktu un 456. pantu, lūdza minēto valsts kompensāciju piedzīt no vainīgā /pers. A/.

Likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem" 4. panta pirmās daļas 4. punkts noteic, ka Juridiskās palīdzības administrācija nodrošina cietušajam izmaksātās valsts kompensācijas summas piedziņu no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, savukārt minētā likuma $3.^1$ panta 2. punkts noteic, ka pienākums atmaksāt valsts budžetā cietušajam izmaksāto valsts kompensāciju ir noziedzīgā nodarījuma izdarītājam, kurš atzīts par vainīgu, pamatojoties uz notiesājoš u spriedumu. Ievērojot to, ka apsūdzētais /pers. A/ ir atzīts par vainīgu Krimināllikuma 125. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā

nodarījuma izdarīšanā, tad, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 353. panta trešo daļu, tiesa atzīst, ka Tieslietu ministrijas Juridiskās palīdzības administrācijas Piedziņas nodaļas pieteikums par kaitējuma kompensācijas piedziņu 1260,00 EUR apmērā no apsūdzētā valsts interesēs sakarā ar cietušajai /pers. B/ izmaksāto valsts kompensāciju, ir pamatots un apmierināms pilnā apjomā.

Tā kā līdz iztiesāšanai kaitējums labprātīgi nav atlīdzināts, tad tas ir īstenojams piedziņas veidā no /pers. A/.

Pēc norīkojuma /pers. A/ aizstāvību pirmstiesas un tiesas procesā īstenoja zvērināta advokāte D. Strauta, kurai saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84. panta un Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumiem Nr. 1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksu kārtību" no valsts līdzekļiem izmaksājami 246,89 EUR par pirmstiesas procesu un 80,00 EUR par tiesas procesu, kopsummā 326,89 EUR. 2016. gada 6. decembra tiesas sēdē /pers. A/ aizstāvību īstenoja zvērināta advokāte V. Oļhova, kurai saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84. panta un Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumiem Nr. 1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksu kārtību" no valsts līdzekļiem izmaksājami 85,00 EUR.

Ievērojot, ka apsūdzētais /pers. A/ attiecībā pret viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu jāuzskata par ierobežoti pieskaitāmu, tad saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 83. panta pirmās daļas 1. punktu, aizstāvja piedalīšanās kriminālprocesā ir obligāta. Kriminālprocesa likuma 85. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka tiesības uz atbrīvošanu no samaksas par aizstāvja palīdzību, kas tādā gadījumā tiek segta no valsts līdzekļiem, ir personai, kuras mantiskais stāvoklis izslēdz iespēju samaksu par aizstāvja palīdzību nodrošināt no saviem līdzekļiem. Tiesas izmeklēšanā noskaidrots, ka apsūdzētais ir otrās grupas invalīds, oficiāli nestrādā, līdz ar to nav pastāvīgi ienākumi, līdz ar to atbilstoši Kriminālprocesa likuma 85. panta pirmās daļas 1. punktam, apsūdzētais ir atbrīvojams no samaksas par aizstāvju sniegto juridisko palīdzību pirmstiesas procesā un tiesā, sedzot radušos procesuālos izdevumus no valsts līdzekļiem.

Tiesai izlemjamu jautājumu par lietiskajiem pierādījumiem šajā kriminālprocesā nav.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520., 530. pantu, tiesa

n o s p r i e d a

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 125. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un noteikt sodu – brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55. pantu /pers. A/ brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 3 (trīs) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta piekto daļu apsūdzētā /pers. A/ soda termiņā ieskaitīt apcietinājumā pavadīto laiku no 2016. gada 11. janvāra līdz 2016. gada 13. janvārim, no 2016. gada 15. novembra līdz 2016. gada 6. decembrim.

Saskaņā ar Krimināllikuma 70. pantu un 68. panta pirmās daļas 1. punktu /pers. A/ noteikt medicīniska rakstura piespiedu līdzekli – ambulatora ārstēšana medicīnas iestādē, uzliekot /pers. A/ par pienākumu ārstēties psihiatriskajā medicīnas iestādē pēc dzīvesvietas.

/pers. A/ piemēroto drošības līdzekli - apcietinājumu - atcelt ar sprieduma pasludināšanu, atbrīvojot tiesas zālē.

Piedzīt no /pers. A/ par labu valstij 1260,00 EUR (viens tūkstotis divi simti sešdesmit *euro*) saskaņā ar 2016. gada 18. februāra lēmumu Nr. 6-2.16/65 „Par valsts kompensāciju" par cietušajai /pers. B/ izmaksāto valsts kompensāciju kriminālprocesā Nr. 11095140515.

Kompensācija par labu valstij samaksājama: saņēmējam Valsts kasei, reģ. Nr. 90000050138, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, kontā LV68TREL1060001239300 (iemaksas mērķis – Valsts kompensācijas summas samaksa). Pēc kompensācijas samaksas, samaksu apliecinošais dokuments jāiesniedz Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Atbrīvot /pers. A/ no procesuālo izdevumu 327,74 EUR (trīs simti divdesmit septiņi *euro* 74 centi) apmērā samaksas par advokāta darbu pirmstiesas procesā un tiesā, sedzot šos procesuālos izdevumus no valsts līdzekļiem.

Spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā no pilna sprieduma pieejamības dienas, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Pilns spriedums pieejams no 2016. gada 16. decembra.

Tiesnese L. Leja